

Workshopomschrijvingen voor VHS bijeenkomst (Berlijn, 27-11-2010)

1. *Taal Digitaal* / Jan Landsbergen

Met welke methode zij ook werken, bij veel NT2-docenten en hun cursisten bestaat de behoefte aan extra oefenmateriaal. De website TaalDigitaal (www.coutinho.nl/taaldigitaal) van uitgeverij Coutinho probeert in deze behoefte te voorzien met een uitgebreide verzameling taal oefeningen voor middelhoog tot hoger opgeleiden.

De website bevat dialoogoefeningen, grammaticaoefeningen en binnenkort ook luisteroefeningen. Alle oefeningen bestaan uit een aantal stappen, waarbij de cursist een zin moet intypen als reactie op een uiting - meestal een vraag - van het systeem. De cursist moet zijn/haar reactie samenstellen door een keuze te maken uit een gegeven lijstje woorden, waaronder ook misleidende woorden. Er is meestal meer dan één goede reactie mogelijk en het verdere verloop van de dialoog kan van die reactie afhangen. In geval van een fout krijgt de cursist een volgende kans, waarbij het steeds makkelijker wordt gemaakt. Na iedere ingevoerde zin wordt feedback gegeven, naar keuze in Nederlands of Engels.

In deze workshop wordt allereerst een uitvoerige demonstratie gegeven van de oefeningen op TaalDigitaal. Commentaren, in het bijzonder suggesties voor verbeteringen en uitbreidingen, zijn daarbij uiteraard welkom. Vervolgens zou ik een meer algemene discussie willen voeren over computeroefeningen: wat zijn uw ervaringen daarmee en aan wat voor soort oefeningen heeft u behoefte?

2. *Taalleren op Maat* / Damayanti Gunawan en Margreet Verboog

Taalleren op maat: uitgaan van de behoefte van de leerder, hoe doe je dat? Wat heeft hij nodig, en hoe speel je daarop in als docent?

Wij gaan na een voorbeeld van maatwerk, de deelnemers vragen te inventariseren wat de behoeften van hun cursisten zijn. Waar gaan ze het Nederlands voor gebruiken? Welke taalgebruikssituaties komen ze tegen, wat hebben ze daarbij nodig?

Wanneer de beginsituatie en de doelen van de cursisten in kaart zijn gebracht kunnen we ons richten op een effectieve opbouw van een taalcursus. hoe kunnen we door middel van activerende didactiek de cursisten zelfstandig maken?

Welke werkvormen en wat voor materiaal zetten we in? En welke hulpmiddelen kunnen we gebruiken bij het ontwikkelen van de verschillende vaardigheden?

De workshop is gericht op docenten met praktijkervaring.

3. Actief met Taal / Coole en Valk

Werkvormen, je kunt er als docent niet genoeg van in je repertoire hebben. Wat doe je om de woordenschat van een bepaalde les nog een keer te herhalen? Wat kun je doen met lange leesteksten in de leergang?

In deze workshop komt u op nieuwe inspirerende ideeën. We laten zien hoe deze ideeën ingezet kunnen worden in uw lessen Nederlands. Dat doen we door u te laten ervaren hoe de werkvormen precies werken. Ook laten we zien hoe u de werkvormen gemakkelijk bij uw eigen leergang Nederlands kunt gebruiken. Dit doen we aan de hand van het boek Actief met taal, dat dit voorjaar is verschenen. Tot slot wordt u uitgedaagd een van de werkvormen uit te werken zodat u die in een van uw volgende lessen direct kunt gebruiken!

4. Meertaligheidsdidactiek en NVT / Filip Dedeurwaerder (Hueber)

Als Duitsers Nederlands leren, dan maken ze vaak (bewust of onbewust) gebruik van hun moedertaal of van hun kennis van andere talen (bijvoorbeeld Engels). In hoeverre is zo een taalfamilie gunstig voor het leren van andere talen? Of kunnen er precies daardoor ook problemen ontstaan?

In deze workshop wordt u vertrouwd gemaakt met de beginselen van de meertaligheidsdidactiek. Samen ontdekken we op welke vlakken (fonetiek, woordenschat, idiomen, syntax enz.) er grote overeenkomsten zijn tussen het Duits en het Nederlands en hoe je daarvan bij NVT kan gebruik maken.

Aan de hand van voorbeelden uit het nieuwe NVT-boek „Wat leuk!“ van Uitgeverij Hueber krijgt u talrijke impulsen om taalfamilieaangelegenheden tijdens de les in te zetten, of het nu om woordenschat of om leesstrategieën gaat, of om het bewustworden van de taal en het leren ervan zelf.

5. Drama en poëzie (Taaluniecentrum NVT) / Peter Schoenaerts

Sinds 2001 maakt Peter Schoenaerts met theatergroep Fast Forward toneelstukken voor anderstaligen die Nederlands leren. Vorig jaar maakte Fast Forward de theaterproductie 'Als ik jou' waarbij ze gedichten van bekende schrijvers op het toneel brachten.

In deze workshop komen een aantal taal- en toneelspelletjes aan bod die elke enthousiaste taaldocent zelf kan spelen in de klas. Deze fantasievolle en creatieve activiteiten bevorderen de groepssfeer, zijn handig om woordenschat te herhalen of om beter te leren communiceren en zorgen bovenal voor plezier in de klas.

We staan even stil bij de educatieve waarde en de 'regels' van een goed spel, en er worden uiteraard verschillende spelletjes gespeeld. We bekijken ook de verschillende mogelijkheden van dramatisch tekstmateriaal, en aan de hand van rollenspelen en/of scènes uit toneelstukken leren we waarop je moet letten als je zelf korte scènes of hele toneelstukken wilt gaan spelen met studenten Nederlands. Ook het dramatiseren van poëzie krijgt aandacht.

Peter Schoenaerts studeerde Germaanse Talen aan de K.U.Leuven, en volgde een dramaopleiding aan de American Academy of Dramatic Arts in New York. Peter was lange tijd ver-

bonden aan het Instituut voor Levende Talen in Leuven en werkt nu voor het Taaluniecentrum NVT in Brussel. Hij was co-auteur van verscheidene publicaties voor studenten en docenten Nederlands (o.a. Vanzelfsprekend, Go Dutch!, Thematische Woordenschat voor anderstaligen, Het Grote Puzzel- en Doeboek).

6. *Oefenen met lastige vormkwesties* / Folkert Kuiken (Universiteit van Amsterdam)

Meestal hebben Duitstaligen de eerste beginselen van het Nederlands vrij snel onder de knie, maar vaak kost het heel veel tijd en moeite voordat ze de wat lastiger vormkwesties correct weten te gebruiken. Het gaat dan om zaken als het gebruik van 'er', constructies met of zonder '(om) te', het juiste gebruik van de preposities, 'de' of 'het', het verschil tussen 'al', 'alle', 'allen', 'alles' en 'allemaal' of tussen 'heel', 'hele' en 'helemaal'.

In deze workshop zal aan de hand van oefenvormen met een zogeheten informatiekloof worden geïllustreerd hoe gevorderde NT2-leerders zich bewust kunnen worden van dergelijke kwesties en zich uiteindelijk deze structuren eigen kunnen maken.

7. *Welkom* / Doris Abitzsch (Klett)

Welkom in Nederland en Vlaanderen

In deze workshop wil ik de nieuwe methode Welkom! voorstellen. Deze methode wil cursisten een basis in het Nederlands bijbrengen op de niveaus A1 en A2 van het ERK. Aan de hand van concrete voorbeelden licht ik het didactische concept van de methode en de bijzonderheden toe. In praktische oefeningen wordt er vooral op de gevarieerde en activerende werkvormen (zoals bijvoorbeeld interactieoefeningen, taaldorp, spelletjes, creatief schrijven), taalleerstrategieën en herhalingselementen ingegaan.

8. *Didactiek en creativiteit in het NVT-onderwijs* / Ingrid Degraeve (Taaluniecentrum NVT)

Een goed bewustzijn van het eigen didactisch handelen en creativiteit zijn voor de NVT-docent van vandaag belangrijke instrumenten. Een dynamische docent volgt niet langer slaafs een leergang, maar stelt de leerders centraal en stemt de lessen af op de doelgroep. De uitgangsvragen die de docent zich daarbij stelt, zijn: wat hebben mijn leerders nodig? Hoe bevorder ik de sfeer? Hoe vind ik een evenwicht tussen communicatie en regels? Om dat te bereiken is het aangewezen om eigen materiaal te ontwikkelen en authentiek materiaal (literatuur, actualiteit, film, etc.) in te zetten. Dat vergt levenslang leren en creativiteit van de docent.

Doelstelling

De nodige informatie verzamelen om zelf aan de slag te gaan als een creatieve en didactisch handelende docent.

Werkwijze

De deelnemers krijgen een overzicht van bestaande leergangen en leermiddelen en van recente ontwikkelingen in de didactiek van het Nederlands als vreemde taal. Dat overzicht

plaats ik in een breder theoretisch kader door de achterliggende methodes en theorieën toe te lichten. Aan de hand van voorbeelden kijken we hoe de docent authentiek materiaal in de lessen kan verwerken, het eventueel met kant-en-klaarlesmateriaal kan combineren en hoe de docent eigen materiaal kan ontwikkelen. Tot slot worden de deelnemers uitgenodigd om aan de hand van de voorbeelden uit de workshop en een selectie uit de leermiddelenbibliotheek van het Taaluniecentrum NVT een les uit te werken. Uiteindelijk zullen we de bevindingen van de deelnemers bundelen en analyseren.